

Noves aportacions biogràfiques de compositors catalans de la segona meitat del segle XVII

Josep M. Salisi i Clos

Escola Municipal de Música de Tàrraga
jmsalisi@hotmail.com

Resumen. *Nuevas aportaciones biográficas de compositores catalanes de la segunda mitad del siglo XVII*

Con el presente artículo pretendo llenar el vacío que existe en lo referente a la biografía de ciertos compositores del ámbito catalán de mediados y finales del siglo XVII. En concreto se trata de tres compositores —Anton Font, Magí Nuet y Joan Prim—, los cuales aparecen citados en algunos diccionarios biográficos y donde, simplemente, por falta de datos, resulta limitada la aportación que de ellos se hace. La información que de estos compositores presento, cuyas obras se encuentran en el «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya, nos aproxima al florecimiento musical que en la segunda mitad del siglo XVII vivieron algunas de la pequeñas poblaciones de nuestra geografía.

Palabras clave: música litúrgica, barroco periférico, fondos documentales de música.

Résumé. *Nouveaux apports biographiques de compositeurs catalans de la deuxième moitié du XVIIe siècle*

Avec cet article je veux remplir le vide qu'existe de la biographie de certains compositeurs catalans de la moitié et la fin du XVIIe siècle. Concrètement je fais référence à trois compositeurs —Anton Font, Magí Nuet et Joan Prim—, qui apparaissent dans certains dictionnaires biographiques et dans lesquels, pour manque de données, l'apportation qu'on fait d'eux est limitée. L'information que je présente, de ces compositeurs dont leurs ouvrages se trouvent dans le «Fons de Verdú» de la bibliothèque de catalogue, nous approche à la floraison musicale que quelques petits villages de notre géographie ont vécu pendant la deuxième moitié du XVIIe siècle.

Mots clé: musique liturgique, baroque périphérique, fonds documentaires de musique.

Abstract. *New biographical contributions from Catalan composers from the second half of the XVII century*

By this article I pretend to fill the void that exist about the biography of some catalan composers towards de middle and the ending of the XVII century. In sum there are three composers —Anton Font, Magí Nuet and Joan Prim—, that are mentioned in some biographical dictionaries and where, in order to omit facts, the information that exist about them isn't completed. The full information of the composers that I present, you can find their works in «Fons Verdú» in the Catalonia library, approaches us to the musical flowering that some of the small towns of our geography have lived in the second half of the XVII century.

Key words: liturgical music; peripheral baroque; music collections.

Zusammenfassung. *Neue biographische Beiträge zu katalanischen Komponisten aus der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts*

Mit dem vorliegenden Artikel versuche ich die Lücke auszufüllen, die in Bezug auf gewisse Komponisten des katalanischen Sprachraums aus der Zeit zwischen Mitte und Ende des 17. Jahrhunderts besteht. Im Einzelnen handelt es sich um drei Komponisten —Anton Font, Magí Nuet und Joan Prim—, die zwar in einigen biographischen Wörterbüchern aufgeführt werden, über die jedoch aufgrund fehlender Angaben nur sehr wenig berichtet werden kann. Die Informationen, die ich über diese Komponisten vorlege, deren Werke im «Fons Verdú» der Biblioteca de Catalunya hinterlegt sind, vermitteln eine Vorstellung von der musikalischen Blüte, die einige kleinere katalanische Ortschaften im Verlauf der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts erlebten.

Schlüsselwörter: liturgische Musik; Peripherie-Barock; dokumentarischer Musikbestand.

La intenció del present treball és la de donar a conèixer unes dades, fins ara desconegudes, d'uns compositors i mestres de capella de mitjans i de finals del segle XVII a Catalunya; en concret, es tracta d' Anton Font, Magí Nuet i Joan Prim. En certa manera podem arribar a dir que aquests compositors són coneguts com a autors de música litúrgica, gràcies al fet que la pràctica totalitat de les seves obres es conserva al «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya, concretament en els manuscrits M. 1168, M. 1637 i M. 1638 de dit centre barceloní¹. Aquests manuscrits musicals pertanyien en un principi a l'arxiu de l'església parroquial de Verdú (Urgell) i és entre els anys 1930 i 1934 quan aquest fons passa a la Biblioteca de Catalunya.

Durant més de cinquanta anys aquests manuscrits s'han conservat a dita Biblioteca a disposició dels investigadors i musicòlegs, i el cert és que d'ells se n'ha fet ús en comptades ocasions. No és fins a finals dels anys noranta quan els manuscrits verdunins em desvetllen certes inquietuds, iniciant-me llavors en el seu estudi i, avui dia, una part del seu contingut esdevé el tema de fons de la meva tesi doctoral.

La intenció d'investigar la vida i obra d'aquests tres compositors —entre d'altres— m'ha permès dur a terme certes descobertes, algunes de les quals apporto en aquestes pàgines, i que esdevé una informació inèdita, fruit de la meva investigació en diversos arxius parroquials (Verdú, Tàrrrega, i Santa Coloma de Queralt). Cal considerar doncs que les dades que presento són una vàlida aportació a la coneixença musical del nostre país i que, a la vegada, poden ajudar a omplir els buits que sobre ells presenten algunes de les biografies existents. Es pot dir doncs que, d'aquets autors que presento —Anton Font, Magí Nuet i Joan Prim— no es coneixia pràcticament cap dada.

La música que d'aquests autors es conserva pren un caire preferentment litúrgic (misses, vespres, completes, salms, himnes...) o bé, paralitúrgic (*villancicos*).

1. SALISI I CLOS, Josep M. «Les partitures de la capella de música de Santa Maria de Verdú. Segles XI-XVIII», a *Urtx. Revista Cultural de l'Urgell*, 11, (1998), p. 70-88. Cal especificar que, a més dels manuscrits citats, al «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya també s'hi troba el M. 1451, tot ell corresponent a música gregoriana i medieval.

Aquestes obres musicals es troben contingudes en dues disposicions diferents: en partitura, és a dir, amb la plasmació gràfica de tots els elements sonors que conté l'obra (volums manuscrits M. 1168 i M. 1638); i les que estan en format de partitella, tal i com succeeix amb les obres que es troben en el M. 1637. Així, doncs, podem arribar a dir que les obres d'aquest darrer manuscrit tenien una funció més aviat pràctica, per a ser usada i cantada per la capella de música verdunina, mentre que els dos volums (M. 1168 i M. 1638) podrien tenir més aviat una funció de compilació. Aquest recull musical podria anar destinat molt possiblement a l'estudi musical, per a una extracció posterior de còpies individuals i de partitelles, tal vegada per a poder disposar d'un extens repertori que abastés el curs de l'any litúrgic, i tingués la possibilitat d'usar en cada moment el tipus d'obra més adequat a les circumstàncies del cas, o fins i tot per a un possible afany de «col·leccionisme». De ben segur que, tant la riquesa musical d'aquest rellevant fons musical verduní, com les aportacions que pugui fer-hi al respecte, amplien en bona mesura el panorama musical català i, conseqüentment, hispànic, de finals del segle XVII.

Anton Font i Guixà (*Verdú, 1626; †Tàrraga, 1690)²

Anton Font i Guixà neix a Verdú el dia 5 d'octubre de 1626. Fill de Miquel Font —teixidor de lli— i d'Elisabet Guixà. Els pares del que més tard fou compositor i mestre de capella Anton Font, es casaren el mes de juny del mateix any 1626, això és quatre mesos abans del naixement d'Anton³. La mare d'Anton mor el 12 de setembre de 1629⁴ quan aquest tenia tan sols tres anys, i el pare es tornà a casar el 22 de setembre de 1630, aquest cop amb Elisabet Úrsula Morell⁵. Anton Font vivia en una casa situada al «carrer de la Margorell davant

2. Vegi's el que s'ha publicat sobre aquest autor: PENA, Joaquín; ANGLÉS, Higinio. «Font, Antonio», a *Diccionario de la Música*. Barcelona: Labor, 1954, tomo I, p. 943. QUEROL i GAVALDÀ, Miquel. *Música Barroca Española, vol. II, Polifonía Policoral Litúrgica*. Barcelona: CSIC, col. «Monumentos de la Música Española, vol. XLI», 1982, p. XII. En relació a aquest compositor, cal no confondre Anton Font i Guixà amb un altre Antoni Font, molt posterior (essent aquest darrer, fill de Francesc Font i, germà de Pau Font i de Joan Font). Aquests últims eren instrumentistes de corda de la capella de la petita cort de l'infant Lluís de Borbó —germà del rei Carles III (de Borbó)—, capella musical que, durant un temps, va ser dirigida per Luigi Boccherini. Dita capella deixà d'existir el 1785, degut a la mort de l'infant Lluís. Vegi's: DOLCET, Josep; VILAR, Josep M. «La música instrumental en el classicisme», a *Historia de la Música Catalana, Valenciana i Balear*. Barcelona: Ed. 62, 1999, volum II, p. 211. En el mateix sentit vegi's: ÁLVAREZ SOLAR-QUINTES, Nicolás. «Nuevas obras de Sebastián Durón y de Luigi Boccherini y músicos del Infante Don Luis Antonio de Borbón», a *Anuario Musical*, XIII (1958), p. 225-259.
3. Sembla ser que el fet d'haver nascut poc després del casament era un fet força habitual en l'època, almenys, pel que fa a la població de Verdú, ja que es conserven certes manifestacions en aquest sentit; concretament hi ha un escrit del bisbe de Solsona, Lluís de Pons i Escarrer, datat el 10 de gener de 1671 referent a la crítica sobre la cohabitació de les parelles sense haver fet el casament religiós ni haver estat beneïdes per l'església. Vegi's: Arxiu Parroquial de Verdú (en endavant APV): *Documentos varios*, Tomo III, sign. 292/1, document 17.
4. A la partida de defunció, la mare d'Anton Font consta com a Esperança —i no com a Elisabet—, muller de Miquel Font. Vegi's: APV: *Óbitos 1595-1636*, -31-, sign. 306/1.
5. A la partida de casament, la madrastra d'Anton Font consta com a Elisabet Anna Morell. Vegi's: APV: *Matrimonios 1569-1670*, -22-, sign. 315/1.

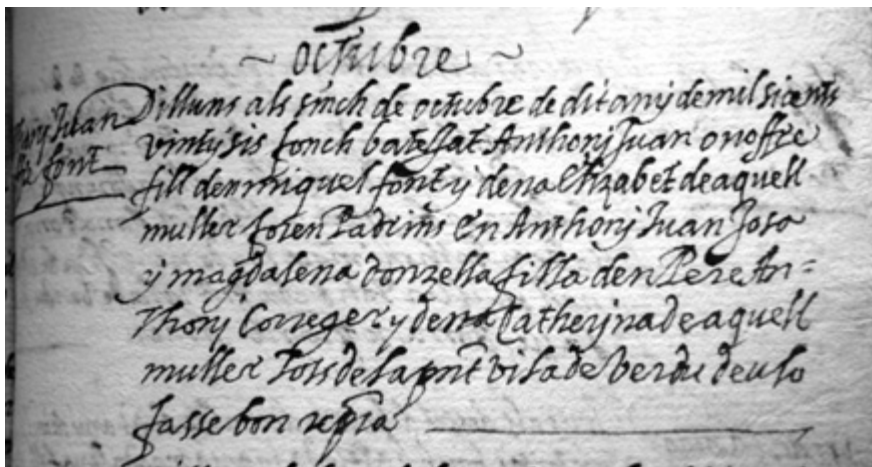

Figura 1. Partida de baptisme d'Anton Font.

la bassa de l'Arrabal», avui Plaça Major de la vila⁶. D'aquest segon matrimoni de Miquel Font amb Elisabet Úrsula Morell en sorgiren vuit fills⁷.

Des de llavors, es perd el seu rastre fins que, el 27 de novembre de 1653, quan Anton Font compta ja amb 27 anys, el trobem citat com a organista a l'església parroquial de Tàrraga i, a partir de l'any següent, concretament, el 15 de juny de 1654, ja consta com a mestre de cant i organista. Anton Font ocupa el càrrec de mestre de capella de l'església targarina fins l'any 1686⁸. L'última data on consta que desenvolupava la seva tasca a la capella musical és el 30 d'agost d'aquest mateix any 1686, i és la referència a un pagament pels seus serveis com a mestre de capella. Entre els anys 1688 i 1689, Font estava impedit i no podia exercir cap de les seves obligacions.

6. Arxiu Municipal de Verdú. *Llibre de l'Estima* -1-, (1664), p. 57r.

7. Els germanastres d'Anton (1626) foren: Andreu (1630), Rosa (1631), Caterina (1633), Agnès (1634), Elisabet (1635), Elisabet (1637), Caterina (1639) i Maria Elena (1640). Detall's en la repetició de dos dels noms, fet que significa que el primer de cadascun dels noms repetits hauria mort poc després d'haver nascut, o com a molt, de ben petits.

8. Sembla ser que en el cas de Font —conjuntament amb Lluís Molins, Joan Prim, Magí Nuet i Miquel Selma— hi ha hagut certes confusions, situant-lo (o bé, relacionant-lo) a la catedral de Barcelona. Fet que, com avui dia sabem, l'únic d'aquests compositors que estigué a la catedral barcelonina fou Miquel Selma. Aquesta informació que el relaciona amb la catedral barcelonina ens la dona Josep Subirà i, sembla ser que l'extreu de «l'estudi crític» que, monsenyor Higiní Anglés, l'any 1934, addiciona al final del volum *Historia de la Música* del Dr. Johannes Wolf. En aquest cas, Anglés cita els mateixos autors —justament, en l'ordre que ens els presenta Subirà— relacionant-los amb la catedral barcelonina. Vegi's: ANGLÉS, Higiní. *Historia de la Música Española. Estudio Crítico*, a WOLF, Johannes. *Historia de la Música*. Barcelona: Labor, 1934, p. 399. SUBIRÀ, José. *Historia de la Música Española e Hispanoamericana*. Barcelona: Salvat, 1953, p. 391. Malauradament, aquest fet ens condueix cap a una certa confusió ja que, com veurem en el cas de Joan Prim, algunes publicacions posteriors han pouat d'aquesta «errònia» informació.

—[Marge:] «Antoni Juan / Onoffre font». [Contingut:] «Dilluns als sinch de octubre de dit any de mil sicents / vint y sis, fonch batejat Anthoni Juan Onoffre, / fill den Miquel Font y de na Elizabet, de aquell / muller; foren padrins en Anthonj Juan Josa / y Magdalena donzella, filla den Pere An- / thonj Correger y de na Catherjna, de aquell / muller; tots de la pnt. vila de Verdú; Déu lo / fasse bon xpiā [cristià]»⁹.

Mentrestant, no sabem quan ni on es va ordenar com a prevere, encara que, de ben segur, podria haver-se format eclesiàsticament al seminari de Solsona. El cas és que, amb el pas del temps, i a més de la seva tasca musical, Font també arribà a exercir com a degà de l'església targarina a partir de 1684. Degut a aquest càrrec, li va pertocar fer de «visitador» a diverses esglésies del bisbat, la qual cosa significava un càrrec veritablement important per a un músic, pel fet que era directament designat pel seu bisbe, duent a terme les avaluacions corresponents, comunament conegudes com a «decret de visita». A l'arxiu parroquial de Verdú hi ha constància que Anton Font va realitzar una visita a l'església verdunina el 7 de juny de 1685, en qualitat de «visitador»¹⁰.

Posteriorment, Anton Font, degut ja a la seva avançada edat —prop de 60 anys— i, a les tasques musicals que el seu càrrec li comportava, a més de les pròpies del deganat, es deuria veure prou atrafegat i sol·licità al consell de la ciutat de Tàrraga que fos rellevat del seu càrrec d'organista, atribuint-hi la seva poca salut. Dites sol·licituds per a deixar el seu càrrec musical a l'església targarina estan datades el 29 de gener i 24 d'abril de 1685. Sembla ser, però, que les seves peticions no es varen veure acomplertes, ja que, segons consta documentalment, l'agost de l'any següent —1686—, Font encara segueix exercint com a organista. No seria fins un any més tard —1687— quan apareix el substitut d'Anton Font en el mestratge de la capella musical targarina: el sotsdiaca Miquel Albiol, encara que aquest va ocupar el càrrec durant poc temps i de manera auxiliar, ja que, en el mateix any —1687—, Albiol és substituït per Antoni Peiró (1687-1692).

Anton Font cobrava per la seva tasca musical 50 lliures barceloneses cada any, dividides en tres pagues anyals —en quadrimestres o «terces»—, corresponent-li per cada terça 16 lliures, 13 sous i 4 diners. Anton Font, el primer any d'entrar a Tàrraga com a organista —1653—, cobra només 40, mentre que a l'any següent passa a cobrar-ne 50. Aquesta quantitat es mantindria fins el 1686, això és, més de trenta anys cobrant exactament el mateix estipendi per la seva tasca musical. En aquest sentit, com és òbvi, sí que podia haver canviat el que cobraria pels diversos actes litúrgics on, pel fet d'incloure-hi música —festivitats de les confraries i les congregacions, processons, enterraments...— havia de participar-hi el mestre de capella i l'organista. Aquesta quantitat, però, anava canviant segons les diverses festivitats i la música aportada en elles.

9. APV: *Llibre de Baptismes*, 1570-1671, sign. 301/1, p. 343.

10. APV: *Documentos varios* 3, 1533-1867. Document número 15.

En la taula següent es detallen els emoluments cobrats per Anton Font en la seva tasca musical a l'església parroquial targarina¹¹.

1653	£30 de les £40 anyals de salari
1654	£1 3s 4 per la primera terça de son salari
1655	£16 3s 4 per la segona terça
1656	£16 13s 4 per la primera terça
1657	£16 1s 4 per l'última terça
1658	£16 13s i 4 per la terça
1659	£16 13s 4 per la primera terça
1660	£3 per la cantoria [sic] del dia de Sant Antoni de Pàdua, i per la primera paga de l'any 1660
1661	£16 17s 4. £10 per la cantoria de sant Antoni de Pàdua, santa Basilisa i Santes Espines £16 13s 4 per la primera terça per la cantoria de Sant Antoni de Pàdua i la vuitada de Corpus £4 £8 per la cantoria de Sant Antoni de Pàdua, capvuitada de Corpus i santa Basilisa
1662	£16 13s 4 per la tercera terça de salari. _3 per la cantoria de Sant Antoni de Pàdua
1663	£16 13s 4 per l'última terça de salari
1664	£16 13s 4 per la primera terça de salari
1665	£16 13s 4 per la segona terça de salari, i £16 13s 4 per la tercera terça de salari
1666	£5 a la cantoria per les Santes Espines. £5 10s per la capvuitada de Corpus i el de Sant Antoni de Pàdua £16 13s 4 per la segona terça del salari £16 13s 4 per la tercera terça, £50 pel salari anyal i £16 13s 4 per la primera terça
1667	£16 13s 4 per la segona terça. £6 13s 4 per l'última terça
1668	£50 per l'anyada
1669	£10 per la cantoria a la vuitada de Corpus, i £3 per la cantoria de Sant Antoni de Pàdua
1670	£50 per l'anyada
1671	£30 pel salari anyal
1772	£35 per l'anyada
1773	£35 per l'anyada
1774	£35 per un any de salari
1675	£23 6s 8 per dues terces del salari anyal £17 10s per mitja anyada
1676	£35 per una anyada de salari
1677	£40 pel salari d'una anyada
1678	£6 per les Santes Espines
1679	£40 per l'anyada
1680	£40 per una anyada
1681	£40 per una anyada de salari £6 pel treball de cantar el dia de les Santes Espines £20 per mitja anyada £20 per mitja anyada de salari
1682	£28 per prorrrata i compliment del temps que ha tocat l'orgue
1684	£20 per mitja anyada.
1685	£20 per mitja anyada £20 per mitja anyada d'organista
1686	£13 6s 8 pel salari

---

11. Dades extretes de: MIRÓ BALDRICH, Ramon. «Música i església a Tàrrrega (del segle XV a inicis del XVIII)», a *Urtx, Revista Cultural de l'Urgell*, 14 (2001), p. 152-198. En aquest cas, les dades que presenta Ramon Miró les extreu dels llibres de Consells, d'Albarans, d'Apoques Comunes, de Pòlisses i de Capitulacions. Tots aquests llibres es troben a l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega.

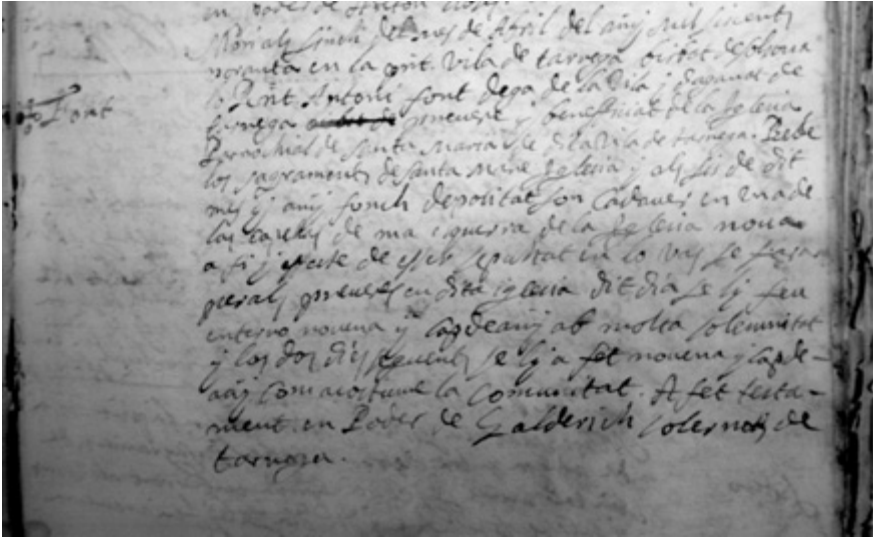

Figura 2. Partida de defunció d'Antoni Font. (Arxiu Parroquial de Tàrraga).

Anton Font mor a Tàrraga el dia 5 d'abril del 1690, a l'edat de seixanta-quatre anys. En la seva partida de defunció consta com a degà —el seu càrrec eclesiàstic més rellevant— i no com a organista o mestre de la capella. Cal destacar-ne, però, el fet que va exercir tasques musicals a l'església parroquial de Tàrraga, durant trenta-quatre anys.

—[Marge:] + **Font**. [Contingut:] Morí als sinch del mes de Abril del mil sis-cents / noranta en la prt. Vila de Tàrraga, bisbat de Solsona / lo Rnt. Antoni font degà de la Vila y daganat / de Tàrraga preuere y beneficiat de la Iglèsia / parrochial de Santa Maria de dita Vila de Tàrraga. Rebé / los sacraments de santa mare Iglèsia y als sis de dit / mes y any fonch depositat son Cadàver en una de / las capellas de mà esquerra de la Iglésia noua / a fi y efecte de ésser sepultat en lo vas se farà / per als preueres en dita iglésia; dit dia se ly feu / enterro, nouena y cap de any ab molta solemnitat, / y los dos dies següents se ly a fet nouena y cap / de any com acostume la comunitat. A fet testa/ment en poder de Galderich Soler not. de / Tàrraga.¹²

12. Arxiu Parroquial de Tàrraga: *Llibre d'Òbits, 1605-1730*. Foli 142r. Pel que fa al seu testament i, tal i com diu la seva partida de defunció que es conserva en poder del notari Galderic Soler (notari a Tàrraga entre 1687-1732); cal afegir que, en la documentació de protocols notariais d'aquest notari que es conserven a l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera, no he trobat el citat testament d'Anton Font. D'aquest notari targarí —Galderic Soler— s'han conservat els manuals números 18 —corresponent als anys 1687-1688— i 19 —correspon al 1693—. Per tant doncs, falta el manual corresponent als anys 1689-1692 d'aquest notari, anys en què Anton Font hauria pogut redactar el seu testament. A la vegada, i al mateix arxiu cerverí, s'hi troba, del també notari targarí, Francesc Colom (1678-1699), un manual de testaments —el número 16— corresponent als anys 1678-1700; buscant en aquest manual tampoc he

La relació entre Anton Font i Verdú —la seva vila natal—, molt possiblement no es deuria perdre en cap moment, en part, degut a la poca distància que separa les poblacions de Tàrrega i Verdú —tan sols uns 4⁵ kilòmetres, passant pel camí de trànsit de l'època, l'anomenat «camí vell»—. Aquesta relació entre Anton Font i Verdú es veu reflectida en algunes de les seves obres dedicades a Sant Flavià, patró de Verdú (obres conservades al fons verduní de la Biblioteca de Catalunya): Concretament, i des del punt de vista estrictament musical, d'Anton Font se n'han conservat tres *villancicos* —tots a 9 veus— destinats a la llaor d'aquest sant¹³.

La informació que podem extreure dels títols diplomàtics de les obres d'Anton Font contingudes al «Fons Verdú», fa referència bàsicament —no totes les obres però— a les dades en què deurién haver-se copiat —o tal vegada, compost— i, òbviament, al fet que Font era organista a l'església targarina. El floriment musical de Font, segons el que es desprèn de les dates del fons verduní, es desenvolupa des de 1649 a 1689. Pel que fa a la primera data —1649—, és interessant destacar que aquesta obra la va compondre quan tenia 23 anys i encara no exercia les funcions musicals a l'església targarina, ja que, com s'ha dit anteriorment, va començar la tasca d'organista el 1653¹⁴. Aquest fet ens dóna la possibilitat de pensar que abans d'exercir a Tàrrega ho deuria haver fet en alguna altra població; en tot cas, sabem que no va exercir a Verdú ja que en aquesta data de 1649 l'organista i mestre de capella de la vila era Ramon Busquets (1643-1645, 1650).

Pel que fa a l'obra servada d'Anton Font en el «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya, s'hi troba:

1. En format de partitura:

- Antífona (*Ave Regina calorum*), a 8 veus M. 1168
- Antífona (*Salve Regina*), a 8 veus, (1687), M. 1168
- Antífona (*Salve Regina*), a 8 veus, (tropada, en llatí i romanç), M. 1638
- Himne (*Ave Maris Stella*), a 5 veus, M. 1168

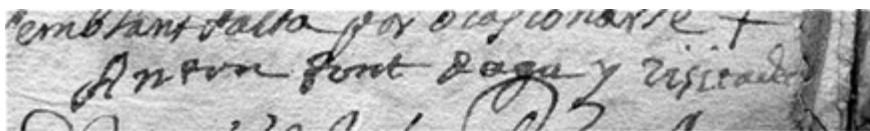
---

trobat cap referència al testament de Font. Per a més informació respecte als citats manuals, vegeu: CANELA I GARAYOA, Montserrat; GARRABOU I PERES, Montse. *Catàleg dels Protocols de Cervera*. Inventari d'Arxius Notarials de Catalunya, número 8. Barcelona: Fundació Noguera, 1985, p. 194-195.

13. Es tracta dels següents *villancicos*, tots inclosos al «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya: *Aquella ave presurosa*, a 9 veus, amb *menestriles*, [incomplet], M. 1637-II/27; *De Flavian la palma*, a 9 veus, datada l'any 1676 [incomplet], M. 1637-II/27; i *Que sonora militar porfia*, a 9 veus, amb *menestriles*, datada també l'any 1676, [incomplet], M. 1637-II/34.
14. Les dates que apareixen a les obres del «Fons Verdú», la major part de vegades corresponen a la còpia feta per mossèn Josep Segarra i Colom, el prevere verduní que copià la pràctica totalitat de les obres dels manuscrits M. 1168, M. 1637 i M. 1638. Les dates que apareixen en algunes de les obres de Font —possiblement a partir de mitjans o finals de la dècada de 1670— són còpia de dit mossèn Segarra i, per tant, aquestes dates ben bé poden fer referència a la còpia. No passa el mateix però amb les obres de dates anteriors a la dècada dels setanta ja que, tot i ser còpia de mossèn Segarra, la data que hi apareix és anterior a l'arribada d'aquest mossèn a l'església verdunina; fins i tot, alguna data és anterior al naixement d'aquest prolífic copista.

- *Missa*, a 4 veus, M. 1168
  - Motet per a albatz (*Laudate*), a 7 veus, (3 de març de 1649), M. 1168
  - *Lectio brevis* de Completes (*Fratres*), a 8 veus, (1686), M. 1168
  - *Lectio*, Salms i Càntic de Completes (*Fratres, Cum invocarem, Domine ad adjuvandum, In te Domine, Qui habitat, Ecce nunc, Canticum*[Nunc dimittis]), a 9 veus, (1673), M. 1168
  - *Lectio* i Salms de Completes (*Fratres, Domine ad adjuvandum, In te Domine*), a 8 veus, M. 1168
  - Salms de Vespres (*Dixit Dominus, Beatus vir*), i *Magnificat*; -Salm de Vespres (*Credidi*), a 8 veus, 7è to, M. 1168.
2. En format de partícels:
- Antífona (*Alma Redemptoris mater*), a 9 veus, (1668), incomplet, M. 1637-I/20-VII/4
  - Antífona (*Salve Regina*), a 6 veus, (1689), M. 1637-I/22
  - Antífona (*Salve Regina*), a 6 veus, (1680), M. 1637-I/16
  - Antífona (*Salve Regina*), a 9 veus, incomplet, (acompanyament), M. 1637-III/24
  - *Lectio* i Salm de Completes (*Fratres i Qui habitat*), a 5 veus, incomplet, M. 1637-IV/23
  - Salms de Completes (*Cum invocarem, In te Domine, Qui habitat, Ecce nunc*), i Antífona (*Salve Regina*), a 7 veus, (1681), M. 1637-I/30-VI/13-VI/20
  - *Lectio* i Salms de Completes (*Fratres, Deus in adiutorium meum intende i Credidi*), i Antífona (*Ave Regina calorum*), a 8 veus, incomplet, M. 1637-I/17-IV/17
  - *Lectio* i Salms de Completes (*Fratres, Domine ad adjuvandum, Cum invocarem, In te Domine, Qui habitat, Ecce nunc, Nunc dimittis*), i Antífones (*Salve Regina i Regina celi*), a 9 veus, (1680), incomplet, M. 1637-III/22-IV/23-V/9-VI/20,24-VII/2
  - *Lectio* i Salms de Completes (*Fratres, Cum invocarem i Ecce nunc*) a 9 veus, (1673), incompleta, (acompanyament), M. 1637-III/24
  - *Missa*, a 4 veus (acompanyament), incompleta, M. 1637-IV/24
  - *Missa*, a 7 veus, incompleta, M. 1637-I/30-VI/17; -*Missa de difunts*, a 6 veus i duo, incompleta, M.1637-I/30
  - *Missa de difunts*, a 8 veus (Otra misa) [*sic*], incompleta, M. 1637-IV/27-VI/49
  - *Miserere* (en romanç) (*Misericordia de mí, Señor*), a 3 veus M. 1637-I/15-V/4
  - Motet (*Adjuva nos Deus*), a 8 veus, (1664), incomplet, M. 1637-I/21
  - Antífona (*Regina celi*), a 9 veus, incompleta, M. 1637-IV/17
  - Salms de Vespres (*Dixit Dominus, Beatus vir*) i *Magnificat*, a 9 veus, incomplet, M. 1637 - III/23 - IV/36 - VI/34, 38
  - Salm de Vespres (*Credidi*), a 8 veus, incomplet M. 1637-IV/17-VI/24
  - *Villancico* de Nadal, a 6 veus, (Nombra 13), (*Encara que el àngel*), incomplet, M. 1637-I/6

Figura 3. Signatura autògrafa d'Anton Font, del 1685, mentre era degà i visitador del deganat de Tàrraga.

- *Coplas* [de *Villancico*] a Sant Flavià, a 3 veus, (*Qué porfiado, bélico sonido*), (1676), incomplet, M. 1637-IV/28
- *Villancico* a Sant Flavià, a 9 veus, (*Aquella ave*), incomplet, M. 1637-II/27
- *Villancico* a Sant Flavià, a 9 veus, (*De Flavián la palma*), (1676), incomplet, M. 1637-II/27
- *Villancico* a Sant Flavià, a 9 veus, (*Que sonora*), (1676) incomplet, M. 1637-II/34
- *Villancico* al Santíssim, 6 veus, (*No haya disfraces*), (1677), M. 1637-III/23¹⁵

Magí Nuet i Mulet (*Santa Coloma de Queralt, 1656; †Id., 1679)¹⁶

Magí Nuet va néixer a Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà), essent batejat —com a Magí Pau Fèlix— el dia 24 de gener de 1656. Fou el cinquè de deu germans, tots ells, fills de Mateu i Susanna. A més dels deu germans, Magí tenia dos germanastres més, fills dels dos matrimonis anteriors del seu pare¹⁷.

El pare de Magí, vidu per segon cop, es casà amb Susanna Mulet, també vídua. El casament es celebrà per paraules de present a casa de Susanna en

15. D'aquest autor del fons verduní se n'ha publicat una obra, concretament un *villancico* destinat al Santíssim Sagrament amb el títol de *No haya disfraces para conmigo*, a 6 veus. L'obra està escrita per a 2 cors: *Coro 1º: Tiple, Tenor; Coro 2º: Tiple, Alto, Tenor, bajo*; i l'acompanyament. Consta d'una *Entrada* a solo, una *Resposión* a 6 veus i a 10; li segueixen unes *Coplas* a 4 i a solo repartides aquestes en dues musicalitzacions. Aquest *villancico*, tal i com consta a la partitura, va ser compostat o copiat el 1677, i es troba al M. 1637-III/23 del «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya. Vegi's: EZQUERRO ESTEBAN, Antonio. *Op. cit.*, p. 214-219.
16. La informació que presento sobre la figura de Magí Nuet està extreta dels arxius parroquials de Santa Coloma de Queralt i de Verdú. Aquestes dades ens aporten una certa informació fins ara desconeguda sobre la vida del compositor Magí Nuet. En aquest sentit vegi's: SUBIRÁ, José. *Historia de la Música Española e Hispanoamericana*. *Op. cit.*, p. 391. Aquí, Subirà cau en la confusió —tal i com ja he citat en el cas d'Anton Font i, com posteriorment succeirà en el cas de Joan Prim—, de situar-lo a la catedral de Barcelona i, a més el presenta com a Magín Nuet Selma, donant a entendre que es tracta d'un sol compositor. ALONSO, Celsa. «Nuet, Magín», a *Diccionario de la música española e hispanoamericana*. *Op. cit.*, vol. 7, p. 1075.
17. Els germanastres de Magí foren: Josep (1638) i Llúcia (1643), fills de la primera i segona esposa respectivament. I fills de la tercera esposa foren: Antoni (1646), Susanna (1649), Francesc (1651), Coloma (1654), Magí (1656), Maria (1658), Anna (1662), Elena (1664), Caterina (1667) i Pere (1670).

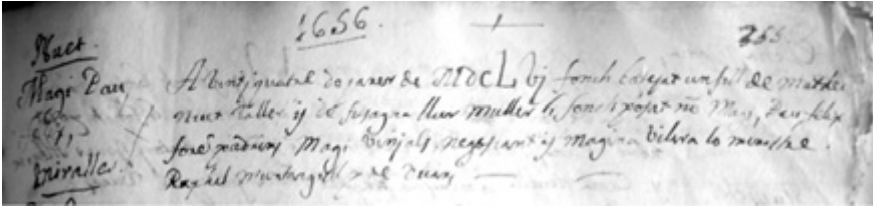

Figura 4. Partida de baptisme de Magí Nuet.

presència del prevere regent de la cura de les ànimes de Santa Coloma de Queralt. Això fou el 2 de juliol de 1645.

En les partides de baptisme dels germans anteriors a Magí, el seu pare consta sempre com a pagès i revenedor, mentre que, en la partida de baptisme de Magí ho fa com a taller —carnisser—. Més tard, en les partides de baptisme dels germans posteriors a Magí, consta com a carnisser i, a la vegada, també com a pagès¹⁸.

[Marge:] *Nuet / Magi Pau / Felix.* [Contingut:] A vint y quatre de janer de MDCLVI fonch batejat un fill de Matheu / Nuet, taller, y de Susagna, llur muller; li fonch posat nom Magí, Pau, Fèlix / foren padrins Magí Vinyals, neghosiant y Magina Vilara; lo ministre, / Raphael Montargull y de Vuar¹⁹.

Troblem a Magí Nuet documentat a l'església parroquial de Verdú, com a organista i mestre de capella, entre els anys 1676-1679. La primera data que coneixem de la seva estada a Verdú es correspon, concretament, el dia 10 de juny de 1676 —quan comptava vint anys d'edat—. Desconeixem on va poder formar-se, intel·lectual i musicalment, amb anterioritat (a la pròpia Santa Coloma de Queralt, com a nen cantor d'aquella capella, potser?).

L'última referència localitzada d'aquest compositor a Verdú, es troba l'1 d'agost de 1679²⁰.

Després d'aquesta data, Magí Nuet deuria traslladar-se —molt possiblement, malalt—, a la seva vila nadiua, Santa Coloma de Queralt, a casa seva, ja que morí, molt jove, en aquesta població el dia 28 d'octubre de 1679, quan comptava només vint-i-tres anys d'edat i només un parell de mesos després d'haver deixat l'església verdunina. Desconeixem, però, la causa de la seva mort.

Pel que sembla, Magí Nuet entrà a la comunitat presbiteral verdunina ben aviat i, molt possiblement, deuria ser, si no el primer, un dels primers llocs on va exercir com a mestre de capella i organista, ja que, quan accedí a Verdú comptava, com ja he dit, només amb vint anys.

18. El pare de Magí morí poc temps abans que el seu fill del mateix nom, el gener de 1678. Pel que fa a la mare, no he trobat cap dada referent a la seva defunció.

19. Arxiu Parroquial de Santa Coloma de Queralt. *Bautismos* -4-, 1627-1687, fol. 255.

20. APV: *Manual de Joan Prim, 1674-1683*, sign. 163, fol. s/n.

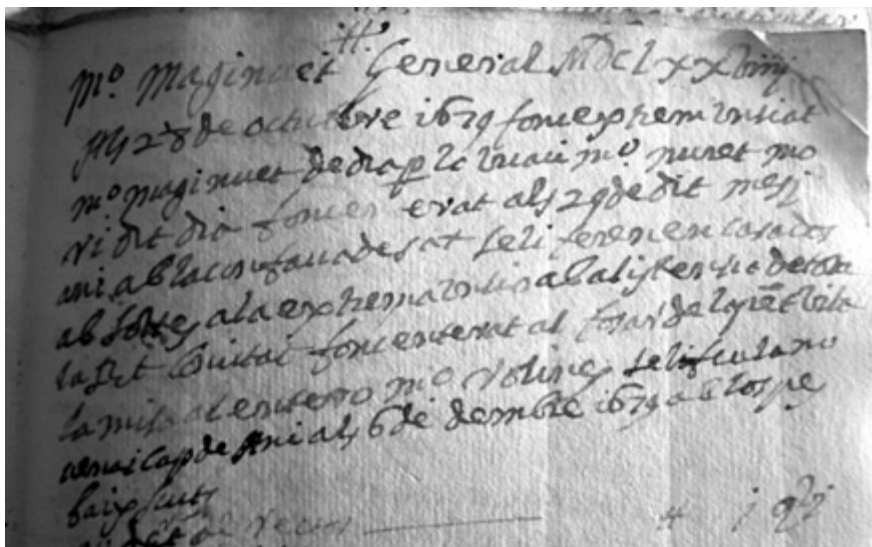

Figura 5. Partida de defunció de Magí Nuet.

Dos mesos després del seu traspàs, el desembre de 1679, la seva mare va reclamar a l'església verdunina uns diners que —segons ella— li pertocaven al seu fill, per la tasca musical realitzada:

Susanna Nuet vídua de Sta. Coloma de Queralt del Bisbat de Vich, constitueix procurador seu certf a m^o Josep Fornes, prevere, abitant en esta vila de Verdu, present i acceptant per a demanar i rebre totes y qualsevols quantitats de diners y altres coses que per qualsevols rahons, drets, títols, y causes a ella li pertenguen, tant per la successió y herència de m^o Magí Nuet son fill, q[on]dam] Organista que fou d'esta Sta. Igl^a²¹.

[Contingut:] M^o. Magí Nuet, General MDCLXXVIII / Als 28 de octubre 1679 fou extremunsiat / m^o. Magí Nuet de dia per lo vicari m^o. Nuset; mo- / rí dit dia, fou enterrat als 29 de dit mes y / ani ab la [...] se li feren en casa dos / absoltes a la extremaunsió, ab assistència de tota / la Re[veren]t Co[m]u[n]itat; fonc enter[ra]t al fosar de la pre^a vila; / la missa al enterro m^o. Rosines; se li feu la no- / vena i cap de ani als 6 de de[se]mbre 1674 ab los pre. / baix junts (segueix un llistat de tots els religiosos que assistiren a l'enterrament)²².

Malauradament, a l'arxiu parroquial verduní no es conserva cap referència als estipendis ni cap més altra dada d'ell que ens pogués donar més informació sobre aquest compositor. De la seva obra conservada —tota ella manuscrita i inèdita, al «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya— poca cosa se'n

21. APV: *Manual de Joan Prim. Op. cit.* Document datat el 30 de desembre de 1679.

22. Arxiu Parroquial de Santa Coloma de Queralt: *Óbitos -8-, 1657-1708*, fol. s/n [187r].

desprèn, només que és de caire litúrgic i que va ser escrita en els tres anys que esgué a l'església parroquial²³. En dit fons s'hi troba:

1. En disposició de partitura:
  - Antifona (*Alma Redemptoris mater*), a 6 veus, (1677), M. 1168
  - Antifona (*Ave Regina celorum*), a 6 veus, (1678), M. 1168
  - Antifona (*Regina celi*), a 6 veus, (1677), M. 1168
  - Antifona (*Salve Regina*), a 6 veus, M. 1168
  - *Lectio* i *Salm*s de *Completes* (*Fratres, Domine ad adiuvandum, Cum invocarem, In te Domine speravi, Qui habitat, Ecce nunc, Nunc dimittis*), a 6 veus, (1677), M. 1168
  - *Missa*, a 6 veus, (1678), M. 1168
  - Salm Invitatori de Nadal (*Christus natus est*), a 6 veus, (1677), M. 1168
2. En disposició de partícels:
  - Antifona (*Regina celi*), a 6 veus, (1677), M. 1637-III/16
  - Salm Invitatori de Nadal (*Christus natus est*), al 6 veus, (1677), M. 1637-III/19

Joan Prim i Segarra (*Verdú, 1628; †Ibid., 1692)²⁴

Joan Prim nasqué a Verdú, a la casa pairal de la seva família situada al carrer de *les Eres* —conegut popularment en l'època, com a carrer *de la Cansalada* i, avui dia carrer de l'*Arquebisbe Terés*—. Joan Prim i Segarra fou batejat com a Juan Magí Flavià el 3 de desembre de 1628, fill de Joan Prim i Farré —en aquella època, batlle²⁵ de la vila— i d'Elisabet Segarra, essent el vuitè d'un total de dotze germans²⁶.

23. En aquest cas, les dates que apareixen als dos manuscrits, es corresponen amb les dates d'estada de Magí Nuet a Verdú; per tant, ben bé podem creure que es tracta de les dates de composició i que mossèn Josep Segarra deuria copiar tant en el volum M 1168, com en les partícels del M 1637 (sembla ser, en aquest darrer cas, respectant la data de composició de dites obres).
24. Sobre aquest compositor i la seva obra vegi's: SUBIRÁ, José. *Op. cit.*, p. 391. Subirà, com ja s'ha citat anteriorment en el cas d'Anton Font i de Magí Nuet, cau en la confusió de situar a Joan Prim com un compositor proper a la catedral de Barcelona. Aquesta informació, posteriorment s'ha usat a l'hora de presentar a Joan Prim a certes obres biblio-biogràfiques de caràcter general, com és el cas de l'entrada que aquest compositor verduní té a la *Gran Enciclopèdia Catalana*, on es cita que va estar vinculat a la capella de música de la catedral de Barcelona. En aquest sentit, vegi's: CARRERAS I MARTÍ, Joan, director. «Prim, Joan», a *Gran Enciclopèdia Catalana*. 2a edició, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1988, volum 18, p. 345. Aquí es cita que Joan Prim va estar vinculat a la capella de música de la catedral de Barcelona, deixant una quinzena de motets, un *Kyrie eleison*, dues misses a cinc veus i una lletania a quatre veus. Vegi's també: SUÁREZ-PAJARES, Javier. «Prim, Joan», a *Diccionario de la música española e hispanoamericana*. *Op. cit.*, volum 8, p.957.
25. El batlle de la vila, era la persona de més autoritat civil a la població i estava designat directament per l'abat del monestir de Poblet —senyor de la vila i el terme de Verdú—; era l'intermediari entre el monestir i la població. Per sota d'ell hi havia els quatre *jurats* i la resta de membres del *consell* de la universitat.
26. Aquests foren: Maria (1615), Hipòlita (1617), Anna (1619), Dorotea (1621), Francesc (1623), Jaume (1625), Celdoni (1626), Joan (1628), Francesc (1630), Bàrbara (1634), Alfons (1634) i Àgueda (1636).

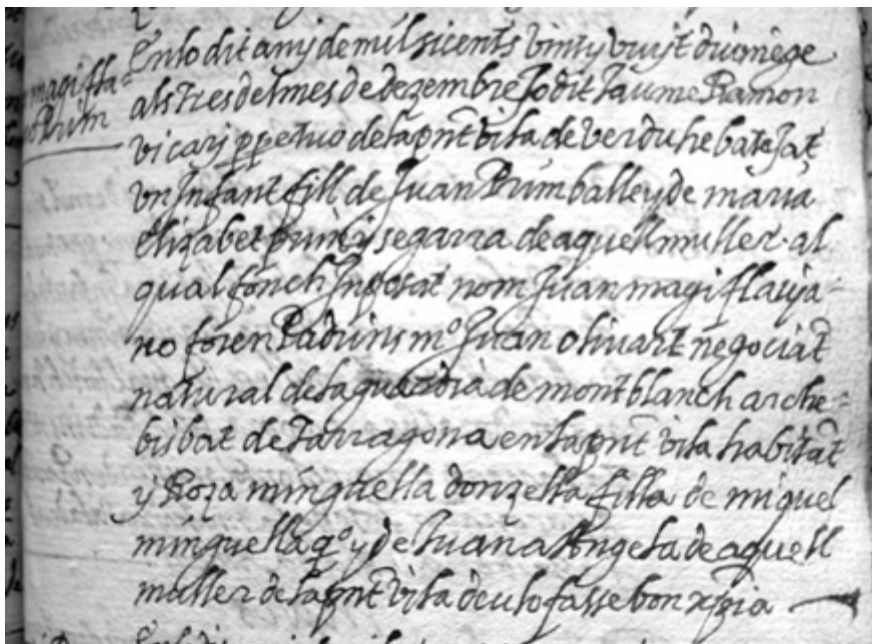

Figura 6. Partida de baptisme de Joan Prim.

—[Marge:]: *juan magi fla- / uiano Prim*. [Contingut:]: en lo dit any de mils cents vint y vuyt, diuomege / als tres del mes de dezembre, Jo dit Jaume Ramon / vicary p[er]petuo de la pnt vila de Verdú, he batejat / un infant fill de Juan Prim balle, y de Maria / Elizabet Prim y Segarra, de aquell muller, al / qual fonch inposat nom Juan Magí Flavya- / no; foren Padrins mº Juan Oliuart, negociant, / natural de la Guàrdia de Montblanch, arche- / bisbat de Tarragona, en la pnt. vila habitat, / y Roza Minguella, donzella, filla de Miquel / Minguella qº, y de Juana Angela, de aquell / muller, de la pnt. Vila; Déu lo fasse bon xpià [cristià]²⁷.

Mossén Joan Prim finí el 17 d'octubre de 1692, als seixanta quatre anys d'edat a l'abadia —rectoria— de Verdú, mentre habitava —segons consta en un document de l'arxiu parroquial de Verdú— «en lo quarto de baix», això és, les dependències del celler, magatzem del blat i estable del ruc o somera, ja que, a la part superior de l'edifici, la part habitable, hi residia en aquella època el bisbe de Solsona, llavors, en Manuel de Alba. Quan Manuel de Alba va rebre, anys després, el nomenament com a nou bisbe de Barcelona, es traslladà directament des de Verdú a la ciutat comtal a exercir el seu nou càrrec sense passar per Solsona, en un fet extraordinari que posa de relleu la importància a l'època de la vila i església de Verdú. El fet que el bisbe —i molt possiblement, part

27. Vegi's: APV, *Llibre de Baptismes* 3, 1570-1671, sign. 301/1, p. 357.

de la cúria solsonina— residís a Verdú, queda reflectit en la partida de defunció de Joan Prim; el document manifesta:

feu testament, lo qua[l] és a la curia de Solsona que llauors se tanie assí, per / estar su Illma. Don Manuel de Alua en la vicaria p[er]petua [de Verdú].

De ben segur que el bisbe i, molt possiblement, alguns membres que l'acompanyaven, deuriem trasbalsar la vida de la comunitat presbiteral verdunina, i degut a aquest fet, Joan Prim deuria passar a residir al soterrani de la casa rectoral de Verdú²⁸.

A la partida de defunció de Joan Prim s'hi especifiquen les despeses que comportà el seu enterrament; el total del cost del sepeli de Prim ascendí a 4 lliures 12 sous i 6 diners, quantitat que, com consta al llibre d'òbits, costejaren els onze membres de la comunitat parroquial resident llavors a Verdú. La relació de les despeses de l'enterrament de Joan Prim és la següent:

Lo gasto destas absèquies pagan los Residentes comunitaris en virtud de germandat que tenen feta, les quals importen / + P^o. per lo dret de sacristia £1 12s / + dret de Minerva sens Missa 7s / + lo dret de campanes £1 10s / + per lo dret del fossar 3s / + per los 15 Acolits £1 4s 6 / [=]£4 12s 6 / la qual cantitat paguen de ses pròpies bosses: M. Minguella, Ferrer, Dolgado, Carulla, Colom, Busquets, Segarra, Miro, Corbero, Montar y Mori. Que ve a r[a]ó de 8 s 5 per cada un. y sobre un diner.

[Marge:] *Prim Vicari pp^o*. La [?] desta / Vicaria es 140 £. [Contingut:] Als 17 dies del mes de oct[ubr]e Del Any 1692, després de hauer rebuts los sacraments, / morí el Rt. Joan Prim Vicari p[er]petuo que fou desta sa Iglésia de Verdú, y lo / dia següent, després de auer-li cantades les Mises de cos p[rese]nt, Nouena y cap de / any; se a donat á son cos ech[lesiàtic]a sepultura en terra ferma, al pauiment de / en mitg de la Iglésia, qui trauesse de la capella de St Fran[cis]co Xauier á / la de St Thomas de Vilanoua. *Cuius Anima requiescat in pace, Amen*<t>. / Feu testament, lo qua[l] és a la cúria de Solsona que llauors se tanie assi, per / estar su Illma. Don Manuel de Alua en la vicaria pp^{ta} 29.

28. Tanmateix es desconeix com s'originà la relació tan directa entre mossèn Joan Prim i el bisbe Manuel de Alba i, a la vegada, perquè aquest bisbe escollí la parròquia verdunina com a residència en el moment d'abandonar el palau episcopal solsoní. Potser per l'excel·lent relació —tal i com manifesta mossèn Ramon Berenguer, notable historiador local de finals de segle XIX— entre el bisbe i el rector Joan Prim; potser trià Verdú per les rendes i els beneficis de què gaudia l'església local en aquell moment; o, potser per la bona relació existent entre el monestir cistercenc de Poblet i la vila. (Cal esmentar que Verdú des del 1203 i fins el 1835 es trobava sota el règim senyorial del monestir de Poblet, fet que comportà més beneficis que inconvenients tant per a la vila com per als vassalls pobletans. Tanmateix i en aquest sentit, cal dir que foren diverses les temporades que l'abat de Poblet residia al castell de Verdú, propietat del monestir cistercenc). Sobre la situació que comportà l'estança del bisbe de Solsona a la casa rectoral de la parròquia de Verdú, vegi's: COSTA I BOFARULL, Domingo. *Memorias de la ciudad de Solsona y su iglesia*. Barcelona: Ed. Balmes, 1959, volum II, p. 424-425. BARTRINA, Enric. «Alba, Manuel de», a *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya*, Barcelona: Ed. Claret, 1998, volum I, p. 37.

29. Vegi's: APV, *Llibre d'Òbits*, 1671-1693, sign. 310 -33- fol. s/n.

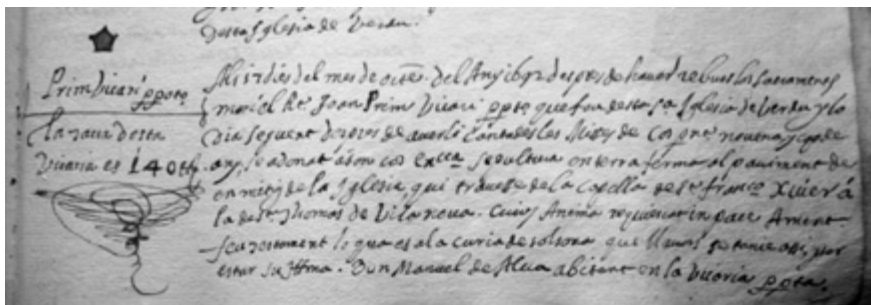
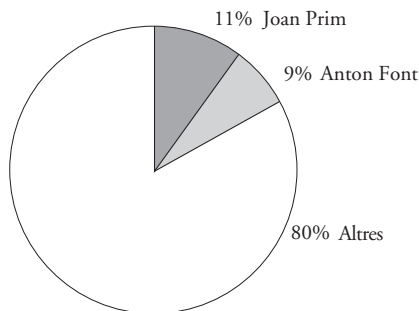

Figura 7. Partida de defunció de Joan Prim.

Joan Prim és —juntament amb Anton Font— l'autor més prolífic dels compositors que es troben al «Fons Verdú», amb quasi una veintena d'obres copiades en partitura i quasi una trentena en partícules. Aquest fet no ens ha d'estranyar ja que, durant quaranta dos anys de la seva vida (morí als seixanta-quatre anys d'edat) va exercir les seves funcions presbiterals i musicals a l'església parroquial de Verdú. De fet, dins d'aquests anys dedicats a l'església verdunina, cal incloure-hi els vint-i-un que fou vicari perpetu de l'església parroquial.

Al següent gràfic presento el percentatge d'obres de Joan Prim, un 11% del total del fons verduní, a la vegada també les obres d'Anton Font, un 9%, i el de la resta d'obres del fons, és a dir, les obres dels altres autors que conformen tot el «Fons Verdú», excloent-ne, òbviament, el M. 1451 (música gregoriana/medieval).

L'observació d'aquest gràfic permet veure l'important nombre d'obres d'aquests dos compositors locals que es conservaren a l'arxiu verduní i, a la vegada, contrastar-ho enfront del total de les obres de la resta d'autors —uns 65— que conformen el fons. Així doncs, el nombre d'obres de Prim i Font, contingudes en dit fons, s'aproxima gairebé a una quarta part de la totalitat de les obres conservades avui dia en el «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya.

Les dades laborals i musicals que coneixem sobre mossèn Joan Prim, s'inicien el 4 de maig de 1647 —quan comptava amb dinou anys—, on es cita com a beneficiat de la capella de Santa Anna de l'església verdunina. Joan Prim va passar pràcticament tota la seva vida ministerial i musical —almenys pel que es coneix— a l'església parroquial de Verdú. Com a organista el trobem ja entre els anys 1650 i 1658; l'any següent —1659—, tot i estar encara a Verdú, no consta que mossèn Joan Prim continués les funcions musicals a la capella. Després d'aquest any —1659—, es perd el seu rastre i no es torna a tenir notícies seves fins a l'any 1663, al cap de quatre anys, quan apareix de nou com a organista. En principi, sembla ser que Joan Prim es mantindria en actiu en aquest càrrec fins el 1688, quan tindria ja seixanta anys. Dic en principi, ja que hi ha dos anys, el 1675 i 1676, en què ni a l'arxiu parroquial de Verdú ni a l'arxiu municipal, no hi apareix cap dada de Joan Prim. En canvi però, sí que deuria ser-hi el 1679, ja que, en el «Fons Verdú de la Biblioteca de Catalunya s'hi troben dipositats uns goigs a la llaor de sant Flavià compostats per Joan Prim aquest any esmentat³⁰. En aquest sentit, sabem que Joan Prim no sempre va exercir de mestre de capella i organista sinó que possiblement es limités a fer les seves tasques i funcions ministerials, quedant així l'aspecte musical relegat, llavors, a d'altres mestres de capella/organistes³¹. Tanmateix, això no significa que, durant aquests períodes en què no consta com a organista o mestre a la documentació, no hagués pogut escriure algunes de les seves obres conservades, o, fins i tot, que en algun moment donat tornés a posar-se al teclat de l'orgue per tal de fer-lo sonar en alguna funció litúrgica. Gairebé podem creure que Joan Prim va exercir les seves tasques musicals de manera aleatòria, a l'inrevés d'Anton Font que, com ja s'ha vist, va treballar com a mestre de capella i organista de manera ininterrompuda durant més de trenta anys a l'església parroquial targarina.

Per la seva tasca musical a l'església parroquial de Verdú, Joan Prim rebia un salari. En principi, segons una contracta existent a l'APV (uns pocs anys ante-

30. Tot i així, ja s'ha dit anteriorment que la relació de l'any que consta a les partitures i l'any de composició, no sempre esdevé prou clarificador ja que, molt sovint, la data que apareix al manuscrit es correspon a la data de la còpia i no a la de composició.

31. En el cas de Verdú el mestre de capella i organista sempre s'ha tractat de la mateixa persona que exercia allora les dues tasques. La primera dada que es troba al respecte correspon al 13 de gener de 1579, quan es documenta a *Joan Rodríguez «organista et magister puerorum villa Verduni»*, vegi's: APV. *Manual Notarial 1579*, sign. 213, fol. s/n. Cal esmentar que la constitució de la plaça d'organista, un cop hauria quedat buida, queda redactada i ben detallada en un document datat el 3 de setembre de 1600 tot i que, a la vegada, són diverses les informacions documentals corresponents al segle XVI que fan referència tant a l'orgue com a l'organista. Vegi's: APV. *Manual de 1600*, sign. 221/1, fol. s/n. Pel que fa als mestres de capella/organistes que exerciren el seu mestratge musical a la capella verdunina en els anys en què Joan Prim es trobava a l'església parroquial de la seva vila nadiua, vegi's la següent relació: Joan Prim, 1650-1658; Josep Carulla, 1658-1660; Joan Prim, 1667; Josep Carulla, 1668; Josep Roger, 1672; Bernat Llevant, 1676; Magí Nuet, 1676; Joan Prim, 1677; Lluís Molins, 1677 —consta en una partida que aquest any hi havia també un organista anomenat Ferrer (Josep Ferrer?)—; Magí Nuet, 1677-1679; Josep Ferrer, 1680-1682; Francesc Tomàs, 1684-1685; Josep Ferrer, 1686; Flavià Minguella, 1688-1700.

Figura 8. Signatura de Joan Prim, de l'any 1664.

rior en el temps a Joan Prim), corresponia a l'organista i mestre de capella cobrar la quantitat de 40 lliures anyals distribuïdes entre: 28 lliures a pagar la universitat de la vila i, les 12 lliures restants a pagar les confraries. Tot i així però, Joan Prim va cobrar poques vegades la quantitat estipulada, degut a la diversitat de confraries existents i a les diverses festivitats i actes d'aquestes. També cal tenir present que, en els funerals i sufragis, molt sovint també es tocava l'orgue i cantava la capella; per tant, doncs, també se'n treia una certa remuneració suplementària. De les confraries (depenent de les festivitats i dels actes que aquestes organitzaven i de la música que s'hi requeria) l'organista i mestre de la capella cobrava entre cinc lliures i dos sous. Per la seva tasca musical a l'església parroquial de Verdú, Joan Prim rebia un salari. En principi, segons una contracta existent a l'arxiu parroquial verduní (uns pocs anys anterior en el temps a Joan Prim), corresponia a l'organista i mestre de capella cobrar la quantitat de 40 lliures anyals distribuïdes entre: 28 lliures a pagar la universitat de la vila i, les 12 lliures restants a pagar les confraries³². Tot i així però, Joan Prim va cobrar

32. El document, datat el 3 de juny de 1644, correspon a la contracta que se li va fer a Ramon Busquets com a organista i mestre de capella (càrrecs que ja exercia des de 1643 —i fins el 1645—, i també el 1650). Potser, Busquets començà a exercir les seves tasques musicals l'any 1643 —sense, o amb un altra contracta— i, posteriorment, se li féu un canvi en la contracta passant a canviar-ne o a regularitzar les seves condicions. De tota manera, es tracta del primer cas en què a Verdú apareix una contracta específica per a l'organista. Tanmateix, en el document no s'especifica que es contracti a Ramon Busquets, sinó que prometen donar a dit organista la quantitat acordada. El document diu així: «Die. 3 Juny 1644 Verduni. Los Honorables Jurats qui son Baltasar Riber, Antoni Juan Josa y Geroni Clerigues, Jurats del corrent any, tenint per a estes coses facultat del Consell particular segons afexeixen. Prometen donar a m. Ramon Busquets, mestre organista, lo salari del orgue, ço [és], vint vuit lliures per part de la Vila q. ab les £12 de les Cofraries sumen Coranta lliures, restant a son càrrec lo aplegar dites £12, càrrec de dit Mestre pagar totes dites £28 ab quatre termes tots los Anys; començara la conducta als 24 de gener pop passat, + durant dita conducta fins a tant que'ls descontes que en sera li obliguen los bens de la Universitat, y dit mestre le obliga a tocar lo orgue en tots los dies se acostume ensenyar cant pla y cant de orgue V. fiat l'orgue. Testes Jaume Mila y Jaume Pont, pagès de Guimerà». [Al marge: «esta pactat que no puege demanar res per als cantors»]. [Al marge també: «+ y acabant centuat dia tots los anys»]. Vegi's: APV: *Manual 1636-1644*, sign. 286. fol. s/n. D'aquest organista es conserva la partida sacramental del seu òbit. No consta la data exacta de la seva mort però se li feu l'enterrament el 14 d'agost de 1654 a l'església de Verdú i, a la partida s'hi anota el següent: «òbit de mo Ramon Busquet[s], mestre de cant y orga, mort de mort violenta als [manca] de juliol de 1654. Novena als [manca] de agost 1654. sumen los gastos

poques vegades la quantitat estipulada, degut a la diversitat de confraries existents i a les diverses festivitats i actes d'aquestes. També cal tenir present que, en els funerals i sufragis, molt sovint també es tocava l'orgue i cantava la capella; per tant, doncs, també se'n treia una certa remuneració suplementària. Alguns dels estipendis que Joan Prim rebia per la seva tasca musical quan exercia d'organista i mestre de capella de la parròquia verdunina són³³:

1650	£18	3s 2
1651	£34	28s
1652	£35	25s
1653	£66	4s
1654	£86	23s
1655	£88	8s
1656	£82	23s 8
1657	£84	29s
1658	£37	9s 2
1666	£4	
1670	40	rals ³⁴

De les confraries (depenent de les festivitats i dels actes que aquestes organitzaven i de la música que s'hi requeria) l'organista i mestre de la capella cobrava entre cinc lliures i dos sous. A la vegada que, a més, i segons el tipus d'enterrament, podien arribar a cobrar fins a uns altres 6 sous³⁵.

A més de les seves tasques musicals, entre els anys 1663 i 1667 Joan Prim va tenir el càrrec d'administrador econòmic de l'església parroquial de Santa

£7 19s». Al damunt de l'òbit hi apareix la data de 14 de agost. Vegi's: APV: *Llibre d'Òbits 1636-1665*. sign. -302-, fol. s/n. Es pot entendre d'aquest fet, que Ramon Busquets morí violentament (no sabem com), no se sap quin dia de juliol, i que fou enterrat el 14 d'agost, constant com a organista i mestre de capella? El cert és que, després de 1650, a l'arxiu parroquial de Verdú no es troba cap referència a aquest organista i és Joan Prim —si més no, així consta— qui assumeix la tasca d'organista, ja que cobra per aquesta funció.

33. Dades extretes de l'APV: *Comptes de Sacristia*. Sign. 261.

34. Cal fixar-se que aquí Joan Prim no cobra en lliures, sous i diners, sinó que ho fa en rals. Un ral català de l'època equivalia a 2 sous. Així doncs, 5 rals són 10 sous i, en el present cas, 40 rals equivalen a 80 sous (és a dir, 20 lliures barceloneses). En aquest sentit veure: CARRERAS I MARTÍ, Joan, director. «Ral», a *Gran Enciclopèdia Catalana*. *Op. cit.*, volum 19, p.83.

35. A l'època existien diversos tipus d'enterrament i de funerals, segons la categoria social de difunt. Podia tractar-se de: enterrament general, enterrament doble, enterrament prim, enterrament d'albat doble, i d'albat prim. A la vegada, la música també era present en els aniversaris de difunts, que també podien ser generals, dobles o prims. En aquest sentit, vegi's a l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera: BERENGUER, Ramon. *Libro de Noticias*, manuscrit sense sign. top., [p. 24-33] fol. s/n. SALISÍ CLOS, Josep M. «Les campanes de Verdú. Recerca històrica i etnomusicològica», a *URTX, Revista Cultural de l'Urgell*, 14 (2001), p. 75.

degut a aquest motiu, moltes de les seves obres resten incompletes. En la seva obra servada al «Fons Verdú», s'hi troba:

1. En disposició de partitura:

- Antifona (*Ave Regina celorum*), a 5 veus, M. 1168
- Antifona (*Regina celi*), a 5 veus, M. 1168
- Antifona (*Regina celi*), a 5 veus, M.1168
- Antifona (*Salve Regina*), a 5 veus, M. 1168
- Càntic de Completes (*Nunc dimittis*), a 5 veus, M. 1168
- *Leccio Brevis* de Completes (*Fratres*), a 5 veus, M. 1168
- *Missa*, a 5 veus, M 1168; -*Missa*, a 5 veus, 6è to, M. 1168
- Motet *In die Sancto Pentecostes* (*Cum complerentur dies*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*Cum invocarem*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*Cum invocarem*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*Ecce Nunc*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*Ecce Nunc*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*In te Domine*), a 5 veus, M. 1168
- Salm de Vespres (*Dixit Dominus*) i *Magnificat*, a 5 veus, M. 1168
- Salm de Completes (*Domine ad adjuvandum*) a 5 veus, M. 1168
- Salm de Vespres (*Latatus sum*), a 5 veus, M. 1168
- Himne (*Te Deum*), a 5 veus, M. 1168

2. En disposició de partícels:

- Antifona (*Alma Redemptoris mater*), a 5 veus, (1666), M. 1637-I/31
- Antifona (*Alma Redemptoris Mater*), a 5 veus, incompleta, M. 1637-III/18
- Antifona (*Regina celi*), a 5 veus, M. 1637-II/18-57?-IV/15-VI/44
- Antifona (*Regina celi*), a 9 veus, (1662), incompleta, M. 1637-II/18
- Antifona (*Salve Regina*), a 5 veus, M. 1637-III/17
- Salms de Vespres (*Dixit Dominus*, *Latatus sum*) i *Magnificat*, incomplet, (solo a l'orgue), M. 1637-IV/16
- *Lectio* i Salms de Completes (*Fratres*, *Domine ad adjuvandum*, *Cum invocarem*, *In te Domine*, *Ecce nunc*, *Nunc dimittis*), i Antifones (*Ave Regina celorum*, *Alma Redemptoris mater*, *Regina celi* i *Salve Regina*), a 5 veus, (1675), incompleta, M. 1637-I/29-IV/15
- *Lectio* de Completes (*Fratres*), a 8 veus, incompleta, M.1637-I/17
- *Ego Sum Panis* [veus?], incompleta, M. 1637-II/19
- *Gloria* [veus?], (baix sol), incompleta, M. 1637-I/
- *Goig a Sant Flavià*, a 8 veus, (1679), M. 1637-II/43
- *Lletania a la Verge*, a 5 veus, (1682), (*Kyrie*), M. 1637-III/14
- *Miserere*, a 5 veus, M. 1637-V/21
- *Missa*, a 5 veus, incompleta, M. 1637-I/29-II/19-23-57-IV/20-VI/30
- *Missa*, a 5 veus, 6è to, incompleta, M. 1637-VI/30
- *Missa*, a 9 veus, incompleta, M. 1637-VI/39
- *Passio Domini nostri* [veus?], incompleta, M. 1637-II/5
- Salm [?] (*In justitia tua*), a 8 veus, incompleta, M. 1637-VI/45

- *Salm i Magnificat*, a 5 veus, (1679), incompleta, M. 1637-IV/15-VI/43
- *Villancico de Nadal (Ay tiempos descorteses)*, a 5 veus, (Nombra 19), incompleta [La partitura es troba a *En el mundo Señores*, Nombra 12], M. 1637-I/5-II/9
- *Villancico de Nadal*, a 5 veus, (*Para Vos*), incompleta, M.1637-VI/34
- *Villancico de Nadal*, a 5 veus, (*Salga la gente de guerra*), (1655), M. 1637-III/13-VI/41
- *Villancico de Nadal*, a 6 veus, (*Moradores de Belén*), incompleta, M. 1637-III/12
- *Villancico al Santíssim*, a 5 veus, (*Ay pecador divertido*), M. 1637-II/45
- *Villancico al Santíssim*, a 5 veus, (*Zagalejo bailar*), incompleta, M. 1637-II/36-57³⁸

Tal i com he dit anteriorment, en l'obra conservada de Joan Prim —junta-ment amb Anton Font— en destaca per damunt de tot, el considerable nombre d'obres conservades en format de partícel·les, en comparació a la resta dels autors del present treball, fet que no ha d'estranyar, ja que Joan Prim fou, durant una bona part de la seva vida (una quarantena d'anys), mestre de capella i organista a l'església verdunina. A la vegada, el fet de trobar-se aquesta elevada quantitat d'obres en l'esmentat format, ens fa veure que de ben segur deurien ser interpretades per la capella verdunina, atès l'ús pràctic de la disposició en partícel·les³⁹.

38. D'aquest autor verduní se n'han publicat dues obres. Una és un *villancico* destinat al Santíssim, a 5 veus —*¡Ay pecador!, divertido en flores*—. Obra composta en 1655 [1675?], escrita per a dos cors i es troba al «Fons Verdú» sota el registre M. 1637-II/45. Les parts que la conformen són: *Coro 1º: Tiple; Coro 2º: Tiple, Alto, Tenor, Bajo; i acompañamiento*. Es compon d'un *Estríbillo (Responsión)* a 5 veus, i de 5 *Coplas* a 1 veu. Aquesta obra de Joan Prim apareix en una gravació discogràfica editada el 2004 i patrocinada per la Conselleria de Cultura Comunicación Social y Turismo de la Xunta de Galicia. Una gravació titulada *Il Pellegrino. Cosimo III dei Medici. Viaggio de Spagna e Portogallo* i interpretada pel grup *Resonet* sota la direcció de Fernando Reyes. Aquesta interpretació, a més de situar l'obra de Prim al monestir de Montserrat (!) i no esmentar absolutament res de l'edició ni de l'autor d'aquesta (!), aporta —segons el meu criteri— ben poca cosa al panorama musical hispànic actual, respecte la música del segle XVII i, concretament, ens trasllada dita obra a un estil més festiu i ballable, eliminant-ne l'acompanyament escrit a l'original, i afegint-hi una instrumentació amb un cert toc de folklorisme. A la vegada, la interpretació que es fa de l'obra no respecta altres indicacions que es troben a la partitura, com tampoc hi inclou totes les *Coplas* i, tenint en compte que es tracta d'un *Villancico* al Santíssim Sagrament, eludeix tres de les cinc *Coples*, i tria les que són més festives i que menys s'atansen a la intencionalitat fonamental del *Villancico*.

La segona obra publicada de Joan Prim és un *Villancico* per al Nadal, escrit el 1655, per a 5 veus en un sol cor —*¡Salga la gente de guerra!*—. Les parts que la conformen són: *Tiple 1º, Tiple 2º, Tenor, Bajo i acompañamiento*. Aquesta obra consta d'una *Entrada* a solo i una *Responsión* a 5 veus. Es troba al M. 1637-III/13 del «Fons Verdú». Vegi's: EZQUERRO ESTEBAN, Antonio. *Tonos Humanos, letras y villancicos catalanes del siglo XVII*. *Op. cit.*, p. 174-177 i p. 205-219 respectivament.

39. En el fons, la mateixa conclusió en podem extreure de l'obra d'Anton Font; en destaca la gran quantitat també d'obres en format de partícel·les en comparació a les obres conservades en format de partitura.

Referent a altres obres de Joan Prim, aquestes fora del «Fons Verdú», cal citar que al Catàleg de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona, catàleg dut a terme per Felip Pedrell —1908-1909—⁴⁰, s'hi troba esmentada una obra d'aquest autor. Concretament es tracta d'una Lletania al Santíssim Sagrament (*Kyrie eleison*), a 4 veus, en aquest cas, incompleta. D'aquesta obra es conserven les parts del *Tiple 1º*, *Alto*, *Tenor* i l'*acompañamiento*, per tant, doncs, falta la part del *Tiple 2º*.

L'obra en qüestió es troba repartida dins els manuscrits M. 577, M. 736 i M.765 de la Biblioteca de Catalunya. Concretament al M. 577 s'hi troba la part del *Tiple 1º*; al M. 736, i dins la carpeta número 4, s'hi troben les parts de l'*Alto* i de l'*acompañamiento*; i al M. 765, justament dins la carpeta número 41, s'hi troba la part del *Tenor*. Les quatre parts conservades de l'obra tenen el format de foli doblegat i que, un cop relligat, en resta un *llibret* en el format de «quartilla». A més, cadascun d'aquests llibrets està enquadrnat en tapes de pell i, a la cara de paper plegat que serveix com a portadeta per a cada llibret, s'hi troba escrit: *Litanias de diferentes mestras / copia de Joseph Torner / Año 1686*⁴¹.

En els citats llibrets, exceptuant el que correspon a la part de l'*acompañamiento*, la *Lletania* de Joan Prim està anticipada per una obra titulada *Para enserrar las cortinas*, i on s'especifica que l'autor és el Comte de Savallà⁴². A més, i també amb el mateix títol —*Para enserrar las cortinas*—, es troba una altra obra escrita a duo i on s'especifica que correspon al compositor Francesc Soler. Aquesta última obra la trobem únicament als llibrets de l'*Alto*, i de l'*acompañamiento* del manuscrit M. 736, concretament a la carpeta número 4; i també a la part de *Tenor* del manuscrit M. 765, carpeta número 41.

A més de les tres obres esmentades, s'hi troba també una altra lletania incompleta (*Kyrie eleison*) al manuscrit M. 765, carpeta 41, on hi ha la part *Tenor*; al manuscrit M. 577, on hi ha la part de *Tiple 1º*, i al manuscrit M. 736, on hi ha la part de l'*Alto*.

40. Vegi's: PEDRELL, Felip. *Catàleg de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona*. Barcelona: Editorial Oliva de Vilanova, 1908, volum I, p. 242, amb el número [381 (actual M. 110)]. ID. *Op. cit.* 1909, volum II, p.16, amb el número de catàleg [687 (actual M. 577)].

41. Josep Torner (*; †Sevilla, 1740). Beneficiat, cantor i mestre de capella interí a Girona, del 1688 al 1690, entre el magisteri musical de Francesc Soler i el de Josep Gaz. Com a cantor és possible que dugués a terme la part del Baix. Mor a Sevilla el 17 de setembre de 1740. Vegi's: CIVIL I CASTELLVÍ, Josep. «La música en la catedral de Girona durante el siglo XVII», a *Anuario Musical*, XV, 1960, p. 229-230. Id.: «La capilla de música de la catedral de Girona (siglo XVIII)», a *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, XIX (1968-69), p. 134, 138 i 139. ID. «Compositores y organistas gerundenses en el siglo XVII», a *op. cit.*, XXI (1972-1973), p. 155. RIFÉ I SANTALÓ, Jordi. «Torner, Josep», a *Diccionario de la música española e hispanoamericana*. *Op. cit.*, volumen 10, 2002, p. 370.

42. Es refereix a Joan Antoni de Boixadors i de Rocabertí (*1622; †1672), cinquè comte de Savallà. Músic i poeta. Estudià a l'escolania del monestir de Montserrat. Vegi's: PENA, Joaquín; ANGLÈS, Higinio. «Savallà, Conde de», a *Diccionario de la música Labor*, volum II, 1954, p. 1970. DOLCET, Josep. «Savallà, Joan de Boixadors i Rocabertí, cinquè comte de (Savallà, Çavallà, Zavallà, Saballa)», a *Història de la Música Catalana, Valenciana i Balear*, volum X, 2003, p. 191.192.

Malauradament, en aquesta obra no s'especifica l'autor, que podria ser, tal i com es desprèn de la seva situació al llibret i, pel fet de seguir a la lletania de Joan Prim, obra del compositor verduní. Tanmateix, en aquesta possible obra de Joan Prim, a l'igual que a la primera lletania, falta la part del *Tiple 2º*. Cal insistir en la possibilitat de que Josep Torner hagués copiat aquestes obres mentre estava a la catedral de Girona, o bé, al contrari, que les hagués portat copiadetes d'antuvi, abans d'anar a Girona. L'única referència que es troba en els quatre lligalls conservats, és que Josep Torner cita que ell era el copista, i que ho va fer el 1686, quan a la seu gironina exercia el magisteri musical Francesc Soler.

D'altra banda, també cal qüestionar-se com, en aquest cas, Josep Torner deuria aconseguir l'obra de Prim, o bé, les dues obres —lletanies—, ja que, en principi, sembla ser que, l'any que Torner anota els llibrets musicals —1686—, Prim residia a Verdú exercint el càrrec de vicari perpetu. Es podria donar el cas, que algun organista o mestre de capella, o alguna altra persona que hagués tingut relació amb l'església verdunina, les hagués fet arribar a Josep Torner i, a la vegada, aquest les hagués copiat. Desconeixem, però, on estava Josep Torner el 1686. No consta que estigués a Girona. En canvi, sí que consta que era cantor i que substituï a Francesc Soler en determinades ocasions, quan aquest, per la raó que fos, s'absentava temporalment de la capella gironina.

Veient l'exposat fins ara, cal que ens qüestionem si no hi hauria la possibilitat que algunes de les obres de Joan Prim s'haguessin copiat per a ús de d'altres capelles de música, com sembla que així hagi estat, almenys pel que fa a la conservació dels llibrets copiats per Josep Torner. Tal vegada, no sabem però si va ser tan sols aquesta obra —o obres, ja que sembla que la segona lletania anònima podria ser també d'ell— l'única de les composicions de Prim que es copià o bé, que en realitat fossin més les obres —avui dia encara desconegudes— les que es copiaren d'aquest autor verduní. Justament, es dona el cas que les dues lletanies citades al Catàleg de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona, no es troben entre les obres musicals que conformen el «Fons Verdú» de la Biblioteca de Catalunya, tret que en realça el valor de l'obra de Joan Prim i que, a la vegada, el fet que aquesta lletania (o les dues) es trobin en un recull conjuntament amb obres litúrgiques d'altres autors —el Comte de Savallà i Francesc Soler— permet situar l'obra de Joan Prim en d'altres centres religiosos fora de l'exclusiu de Verdú i, consegüentment, de retruc, ens dona a entendre la possibilitat d'un ús pràctic de la música de Joan Prim.